

ΤΑ ΑΘΑΝΑΤΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

David ΚΟΠΕΡΦΙΛΝΤ

XIV.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ.— 'Ο Δαυίδ Κόπερφιλντ περνάει ευτυχισμένα τα πρώτα παιδικά του χρόνια κοντά στην νεαρή μητέρα του και στην άφωσιωμένη τους υπηρέτρια Πέγκοττυ, στο ωμορφο σπίτι τους, στο Μπλουντρεσον της Άγγλιας. Μά ή ευτυχία αυτή δέν κρατάει πολύ. 'Η κ. Κόπερφιλντ, νέα και άπειρη καθώς είνε, ξεγελιέται και παντρεύεται τόν κ. Μύρστον, ένα σκληρό κι' υποκριτικό άνθρωπο. 'Ο Μύρστον, από την έπομένη κιόλας του γάμου του, γίνεται ένας άπαισιος τύραννος για τόν μικρό Δαυίδ, βοηθούμενος σ' αυτό κι' από την γεροντοκόρη αδελφή του. Τόν δέρνει και τόν θασανίζει άλύπητα. Στο τέλος, για ν' απομακρύνη τόν Δαυίδ από τή μητέρα του, τόν στέλνει έσωτερικό σ' ένα λύκειο, στα περιχωρά του Λονδίνου, όπου ή ζωή του περνάει κάπως καλύτερα άπ' τό σπίτι του, χάρις στη φίλια πού τόν συνδέει με διαφόρους συμμαθητάς του και προπάντων με τόν Στήρφορθ. Μά, μιά μέρα, τόν καλεί ή σύζυγος τουθ λυκειάρχου και του άναγγέλλει ότι ή μητέρα του πέθανε. 'Ο Δαυίδ ξαναγυρίζει στο σπίτι του για νά παρακολουθήση την κηδεία της συντετριμμένος και περίλυπος. Μετά την κηδεία, οι Μύρστον άπολύουν την Πέγκοττυ από την ύπηρεσία τους κι' έπειτα από λίγο καιρό στέλνουν τόν Δαυίδ στο Λονδίνο, για νά έργαστή χειρωνακτικά σέ μιά άποθήκη κρασιών. 'Εκεί, ο Δαυίδ νοικιάζει μιά καμαρούλα στο σπίτι του κ. Μικάουμπερ, ενός περιέργου τύπου, τόν όποιο καταδιώκουν από τό πρωί ως τό θράδυ οι δανεισταί του. Μά, έπειτ' από λίγο καιρό ο Δαυίδ, μη μπορώντας πειά νά υποφέρη την ταπεινή κι' έξευτελισμένη ζωή του, φεύγει από τό Λονδίνο και πηγαίνει νά ζητήση άσυλο στο σπίτι μιάς θείας του, της μίς Μπέτου Τρέτγουντ, στο Ντούβρ. Μετά πολλές περιπέτειες, ο Δαυίδ κατορθώνει νά φτάση στο σπίτι της θείας του, ή όποία μαθαίνοντας πως είνε άνεπιός της, τόν δέχεται και τόν περιποιείται, χωρίς όμως νά έχη άποφασίσει ακόμα αν θα τόν κρατήση ή όχι.

(Συνέχεια έκ του προηγούμενου)

*Όταν ή Ζανέττα άνήγγειλε πως τό κρεββάτι ήταν έτοιμο, με ώδήγησαν στην κάμαρή μου, έτσι σα νάμουν αιχμάλωτος. 'Η θεία μου θάδιζε μπροστά και ή Ζανέττα έκλεινε τή συνοδεία. Τό μόνο περιστατικό πού μου έδωσε κάποια έλπίδα ήταν ότι ή θεία μου στάθηκε στο κατώφλι της κάμαρης γιατί της χτύπησε στη μύτη κάποια άσχημη μυρωδιά. 'Η Ζανέττα τότε της άπάντησε ότι ή μυρωδιά αυτή προερχόταν από τό παλιό μου πουκάμισο πού τό είχε κάψει στο φούρνο. Δέν υπήρχαν μέσα στην κάμαρη άλλα ένδύματα εκτός άπ' αυτά με τά όποια ήμουν τυλιγμένος κι' όταν ή θεία μου με άφησε μ' ένα κομμάτι κεριού πού, όπως μου είνε, δέν θα θαστούσε πιό πολύ από πέντε λεπτά, άκουσα νά συρτώνουν την πόρτα άπ' έξω.

"Ολ' αυτά μ' έκαναν νά σκεφθώ ότι ή θεία μου, ή όποία δέν με ήξερε καθόλου, φοβόταν μήπως είνε κατανήσει συνήθειε σέ μένα νά τό σκάζω άπ' όπου θρισκόμουν, και γι' αυτό λάβαινε ανάλογες προφυλάξεις.

Αυτή ή κάμαρη ήταν ώμορφη κι' έβλεπε προς τή θάλασσα πού τή φώτιζε εκείνη τή στιγμή τό φεγγάρι. 'Αφού είνε τήν προσευχή μου και τό κερι έσβυσε, έμεινα μερικές στιγμές κυττάζοντας την άνταύγεια του φεγγαριού στα κύματα, σαν νά μπορούσα νά διαβάσω σ' αυτά τή μοίρα μου, όπως σ' ένα μαγικό βιβλίο, ή νά περιμένα νά δω τή μητέρα μου νά κατεβαίνη από τόν ουρανό, μέσα σέ μιά φωτεινή άχτίνα, για νά με κυττάξη όπως με είνε κυττάζει την ήμέρα πού είδα τό γλυκό της πρόσωπο για τελευταία φορά.

Αυτή ή έντύπωσις παραχώρησε κατόπιν τή θέσι της σ' ένα αίσθημα ευγνωμοσύνης κι' άνέσεως, όταν γύρισα προς τό ώμορφο κρεββάτι με τις άσπρες κουρτίνες όπου θα κοιμόμουν. Και τό αίσθημα αυτό μεγάλωσε όταν ξάπλωσα άνάμεσα στα χιονάτα σεντόνια του. Συλλογίστηκα τότε όλα τά μέρη όπου είνε κοιμηθή άστεγος κάτω από τόν νυχτερινό ουρανό και παρακάλεσα τό Θεό νά μη θρεθώ ποτέ πειά χωρίς άσυλο και νά ευσπλαχνίζεταί πάντα αυτούς πού είν' έγκαταλειμμένοι. "Επειτα μου φάνηκε ότι άλαφροπατούσα άπάνω στο φωτεινό δρόμο πού χάραζε στη θάλασσα τό φεγγάρι και πού με ώδήγησε γλυκά στη χώρα τών όνείρων.

Κατεβαίνοντας την άλλη μέρα τό πρωί, θρήκα τή θεία μου μπρός στο τραπέζι του προγεύματος ν' άκουμπάη τους άγκώνες της στο δίσκο του τσαγιού και τόσο άπορροφημένη από τις σκέψεις της, ώστε τό νερό είνε ξεχειλίσει από τό μπρίκι και πλημμύριζε τό τραπεζομάντηλο. 'Η εισοδός μου την απέσπασε από τις σκέψεις της. "Ημουν βέβαιος, πως άποτελούσα τό άντικείμενό τους κι' ένοιωθα ολοένα πιό βαθειά την έπιθυμία νά μάθω τις προθέσεις της μίς Μπέτου άπέναντί μου, μά δέν τολμούσα νά εκφράσω την άγωνία μου από φόβο μήπως τή δυσχερήσω.

Τά μάτια μου, ωστόσο, λιγώτερο υπάκουα από τή γλώσσα μου, διευθυνόντουσαν ολοένα προς τή θεία μου, ενώ προγευματίσαμε. Είνε ένα ύφος τόσο περιεργο κι' άφηρημένο, σαν νά θρισκόταν πολύ μακριά μου, τή στιγμή πού ήμουν από την άλλη μεριά του μικρού στρογγυλού τραπεζιού.

"Όταν τελείωσε τό πρόγευμά της, θρονιάστηκε στην καρέκλα της, μάζεψε τά φρούδια της, σταύρωσε τά χέρια της και άρχισε νά με κυττάξη επί πολλή ώρα με τόση προσοχή, ώστε τάχασα. Κι' επειδή έγω δέν είχα άποφάει ακόμα, προσπάθησα νά κρύψω τή σύγχυσι μου, έξακολουθώντας νά τρώω. Μά τό μαχαίρι μου σκόνταψε στο πηρούνι μου και πνιγόμενος με τό τσάι μου, πού δέν μπορούσα νά τό καταπιώ. "Ετσι στο τέλος τά παράτησα όλα κι' άπόμεινα άκίνητος κάτω από τό έρευνητικό βλέμμα της θείας μου.

— "Ε! έκανε ή θεία μου έπειτ' από μερικές στιγμές.

Σήκωσα άμέσως τά μάτια μου και κύτταξα με σεβασμό τό ζωηρό και διαπεραστικό της βλέμμα.

— Του έγραψα... είνε χωρίς κανέναν πρόλογο.

— Γράψατε; Σε ποιόν; ρώτησα ξαφνιασμένος.

— Στόν πατριό σου. Του έστειλα μιά επιστολή, στην όποία πρέπει ν' άπαντήση, γιατί άλλοιως θα έχουμε άσχημα ξεμπερδέματα έγω κι' αυτός.

— Ξέρει πού θρισκομαι, θεία μου; ρώτησα πανικόβλητος.

— Ναι, του τό έγραψα...

— Μήπως... μήπως σκοπεύετε νά με παραδώσετε πάλι στον κύριο Μύρστον; ρώτησα με φωνή πού έτρεμε.

— Δέν ξέρω, άπάντησε ή θεία μου. Θα ίδουμε...

— "Ω! φώναξα. Τι θ' άπογίνω αν άναγκαστώ νά ξαναγυρίσω κοντά του;

— Δέν ξέρω τί θα κάνω, είνε ή θεία μου, κουνώντας τό κεφάλι της. Πάντως δέν μπορώ νά πω τίποτε. Θα δούμε...

"Όλη μου ή έμπιστοσύνη διαλύθηκε μ' αυτά τά λόγια. Αίσθάνθηκα τόν έαυτό μου νά εκμηδενίζεται και την καρδιά μου πολύ βαρεία. 'Η θεία μου, χωρίς νά φαίνεται ότι με προσέχει, φόρεσε μιά ποδιά, έπλυσε τά φλυτζάνια μόνη της και, όταν τά σκούπισε και τά ταχτοποίησε όλα στο δίσκο, δίπλωσε τό τραπεζομάντηλο και τό έβαλε από πάνω, φώναξε τή Ζανέττα για νά τά πάρη. Κατόπιν μου είνε:

— Θέλεις νά πās νά δώσης στον κ. Ντικ τους χαιρετισμούς μου και νά τόν ρωτήσης αν προχωρούν τ' Απομνημονεύματά του;...

Σηκώθηκα θιαστικά για νά εκτελέσω την παραγγελία της. 'Ανέθηκα άπάνω και θρήκα τόν κ. Ντικ καθισμένο μπρός στο γραφείο του, με μιά μακριά πέννα στο χέρι και τόσο σκυμμένο, ώστε τό κεφάλι του άγγιζε σχεδόν τό χαρτί. "Ηταν τόσο άπορροφημένος ώστε μόρεσα νά κυττάξω μ' όλη μου την άνεσι ένα μεγάλο χαρταετό στημένο σέ μιά γωνιά του δωματίου, ένα σωρό χειρόγραφα σκορπισμένα άταχτα έδω κι' εκεί και άφθονη προμήθεια μελάνης — καμιά δωδεκαριά μποτίλιες — πριν άντιληφθή την παρουσία μου. Του επανέλαβα τότε τά λόγια της θείας μου.

— "Ωραία! είνε ο κ. Ντικ. Δόσε στη θεία σου και τους δικούς μου χαιρετισμούς και πές της ότι τά Απομνημονεύματά μου προχωρούν...

Καθώς έτοιμαζόμουν νά βγώ έξω, μου έδειξε τόν χαρταε-

‘Η θεία μου βάδιζε μπροστά κ’ ή Ζανέττα έκλεινε τη συνοδεία.

τό και με ρώτησε:

— Πώς σου φαίνεται;

Του άπάντησα πως ήταν ένας πολύ ώραιος χαρταετός!

— Έγώ τον έφτιαξα. Θα πάμε καμμιά μέρα να τον ξεπετάξουμε μαζί. Για κύτταξε!...

Και μου έδειξε το χαρτί του άετοϋ που ήταν γεμάτο από ένα γράψιμο ψιλό, πυκνό και πολύ ευανάγνωστο. Κατάλαβα άμέσως ότι το χαρτί αυτό προερχόταν άπ' τά χειρόγραφα του.

— Τό σχοινί είνε πολύ μακρύ, εξακολούθησε ό κ. Ντίκ, και όταν ό άετός μου πετάη ψηλά, παίρνει μακριά τις ιδέες μου. Είνε κι' αυτό ένας τρόπος για να τις σκορπίζω στον κόσμο. Μόνο που δέν ξέρει κανείς που μπορούν να πέσουν... Αυτό εξαρτάται άπ' τις περιστάσεις, από τον άνεμο κι' από πολλά άλλα πράγματα άκόμα...

Ό κ. Ντίκ είχε μιá έκφρασι τόσο γλυκειά και τόσο άξιαγάπητη, καθώς έλεγε τά παράδοξα αυτά λόγια, ώστε άναρωτιόμουν μήπως ήθελε ν' άστειευθη. "Αρχισα να γελάω, έκανε κι' αυτός τό ίδιο και χωρίσαμε σαν τούς καλύτερους φίλους του κόσμου.

— "Ε, λοιπόν, με ρώτησε ή θεία μου όταν κατέβηκα πάλι κάτω. Τί νέα από τον κ. Ντίκ;

Της άπάντησα ότι της έστελνε τούς χαιρετισμούς του κι' ότι την πληροφορούσε πως τά 'Απομνημονεύματά του θρισκόντουσαν σε καλό δρόμο.

— Τί ιδέα σχημάτισες γι' αυτόν; με ρώτησε κατόπιν ξαφνικά ή θεία μου.

Δέν ξέρω πως μου ήρθε ή σκέψι ν' άποφύγω ν' άπαντήσω άπ' ευθείας στην έρώτησι αυτή, λέγοντας ότι τον εύρισκα πολύ ευγενικό. Μά ή θεία μου δέν ήταν γυναίκα που μπορούσε να ίκανοποιηθη με μιá υπεκφυγή. Άπόθεσε τό εργόχειρό της στά γόνατά της, σταύρωσε τά χέρια της και είπε:

— "Ω! άν ήταν στή θέσι σου ή άδελφή σου που δέν γεννήθηκε και που θα τή λέγαμε Μπέτου Τρότγουντ, θα μου έλεγε με θάρρος τή σκέψι της. Προσπάθησε να μοιάσις της... άδελφής σου και μίλα...

— Άλήθεια... άλήθεια... ό κ. Ντίκ... — σās τό ρωτάω αυτό, θεία μου, γιατί δέν ξέρω... — δέν είνε... λίγο άλλόκοτος; είπα τραυλίζοντας, γιατί μου φαινόταν ότι πατούσα σ' άναμμένα κάρβουνα.

— Καθόλου! Καθόλου! άπάντησε ή θεία μου.

— "Ω! άλήθεια; έκανα δειλά.

— "Αν είνε ένα πράγμα στον κόσμο που δέν είνε ό κ. Ντίκ, είπε ή θεία μου με ύφος άποφασιστικό, είν' αυτό...

— "Ω! άλήθεια; έκανα πάλι δειλά.

— Του φέρθηκαν σαν νάταν τρελλός, ξανάπε ή θεία μου. Νοιώθω μιá έγωϊστική ευχαρίστησι να λέω ότι του φέρθηκαν σαν να ήταν τρελλός... "Ετσι δέν θάχα τό κέρδος της συντροφιάς του και των πολυτίμων συμβουλών του έδω και δέκα χρόνια, από τότε που ή άδελφή σου Μπέτου Τρότγουντ δέν γεννήθηκε... "Ό κ. Ντίκ είν' ένας μακρυνός μου συγγενής. "Αν δέν ήμουν έγώ, ό ίδιος ό άδελφός του θα τον είχε κλείσει για όλη του τή ζωή στο φρενοκομείο. Αυτή είνε ή άλήθεια... Τόν είχε στείλει κιόλας σ' ένα άσυλο... Μά τότε επενέβην έγώ και είπα στον άδελφό του κ. Ντίκ: «Ό άδελφός σας έχει όλα του τά μυαλά, είνε πιό ύγιής στο πνεύμα από σās... Δώστε του τά λιγοστά του εισοδήματα κι' άς έρθη να κατοικήση μαζί μου. Δέν τον φοβάμαι καθόλου έγώ!...» Για να μη σου τά πολυλογώ, με τά πολλά, πέτυχα αυτό που ήθελα κι' από τότε ό κ. Ντίκ κάθεται κοντά μου. Είνε ό πιό άξιαγάπητος κι' ό πιό εύκολος άνθρωπος του κόσμου... και μου δίνει τόσο πολύτιμες συμβουλές... Μονάχα που ή άγωνίες τις όποιες πέρασε, του τάραξαν λίγο τό μυαλό...

Πρέπει να όμολογήσω ότι ό θερμός τόνος με τον όποιο υπερασπιζόταν ή θεία μου τον δυστυχισμένο κι' άκίνδυνο κ. Ντίκ, όχι μονάχα ζύπνησε στην καρδιά μου μιá έγωϊστική έλπίδα για τον έαυτό μου, μά μεγάλωσε την αγάπη που είχα αρχίσει κιόλας να νοιώθω γι' αυτήν. "Αρχισα τότε να καταλαβαίνω, ότι ύπηρεχε μέσα στη θεία μου, παρ' όλες τις παραξενιές της και τούς άποτόμους τρόπους της, κάτι που άξιζε τό σεβασμό και την έμπιστοσύνη.

Η άγωνία που ένοιωσα στο διάστημα που μεσολάβησε μεταξύ της έπιστολής της θείας μου και της άπαντήσεως του κ. Μύρστον, ήταν άπέραντη. Μά έκανα ό,τι μπορούσα για να μη την δείχνω και για να φαίνωμαι ευχάριστος τόσο στη θεία μου, όσο και στον κ. Ντίκ. "Ό τελευταίος θα μ' έπαιρνε ευχαρίστως να ξεπετάξουμε τον άετό του, αλλά δέν

είχα άλλα ρούχα έκτός από εκείνα με τά όποια με τύλιξαν την πρώτη μέρα κι' έμενα περιωρισμένος στο σπίτι, έκτός από μιá ώρα, όταν νύχτωνε, που ή θεία μου μ' έβγαζε έξω και μ' έβαζε να περπατάω στην άκρογιαλιά για λόγους ύγιεινής πριν να πάω να κοιμηθώ.

Τέλος ή άπάντησις του κ. Μύρστον έφτασε κι' ή θεία μου μ' είδοποίησε, προς μεγάλο μου τρόμο, ότι θάρχόταν ό ίδιος προσωπικώς να την δη την άλλη μέρα. "Ετσι την άλλη μέρα, ντυμένος πάντα με τά παράδοξα ρούχα μου, πέρασα τον καιρό μου μετρώντας τις στιγμές, φλογισμένος δλόκληρος από την έσωτερική πάλη των φόβων μου και των έλπίδων μου, περιμένοντας σε κάθε στιγμή να δώ να εμφανίζεται ή πένθιμη ύψι του κ. Μύρστον και νοιώθοντας μιá άδιάκοπη ταραχή όσο δέν τον έβλεπα να εμφανίζεται.

"Η θεία μου ήταν λίγο πιό έπιτακτική και άυστηρή άπ' τό συνηθισμένο της, μά δέν έβλεπα σ' αυτήν κανένα σημάδι που να έδειχνε ότι έτοιμαζόταν να δεχτή τον έπισκέπτη, του όποιου τόσο έτρεμα τον έρχομό. Είχε έγκατασταθή μπρός στο παράθυρο με τό εργόχειρό της κι' έγώ έμενα κοντά της, αφήνοντας τις σκέψεις μου να πλανιούνται στην τύχη σε όλες τις δυνατές και άδύνατες συνέπειες της έπισκέψεως του κ. Μύρστον. "Ετσι πέρασε ή ώρα ως την αρχή του άπογεύματος. "Η θεία μου έτοιμαζόταν να διατάξη να σερβίρουν τό γεύμα, όταν έξαφνα ξεφώνισε: «Ζανέττα! Γαϊδούρια!» και προς μεγάλη μου έκπληξι και μεγάλη μου άπόγνωσι, άναγνώρισα την μίς Μύρστον, ή όποια, ντυμένη σαν άμαζόνα και καθάλλα σ' ένα γαϊδουράκι, διέσχισε την άπαγορευμένη λουρίδα γής έξω άπ' τον κήπο και στάθηκε κατόπιν μπρός στην πόρτα κυττάζοντας δλόγυρά της.

— Φευγάτε! φώναξε ή θεία μου άπ' τό παράθυρο, σαλεύοντας τό κεφάλι της και τή γροθιά της. Δέν έχετε καμμιá δουλειά έδω! Πώς τολμάτε να περνάτε από τό ιδιωτικό αυτό κομμάτι της γής; Φευγάτε, ξεδιάντροπη!...

"Η θεία μου είχε έρεθιστή τόσο από την ψυχρότητα με την όποια ή μίς Μύρστον κύτταζε γύρω, ώστε είχε καρφωθή στη θέσι της, άνικανη να τρέξη έξω, κατά τή συνήθειά της. "Επωφελήθηκα τής ευκαιρίας για να της πω ποιá ήταν ή άμαζών και να την είδοποιήσω ότι ό κύριος που έρχότανε πίσω της ήταν ό κ. Μύρστον ό ίδιος.

— Τό ίδιο μου κάνει! φώναξε ή θεία μου, ή όποια έξακολουθούσε να χειρονομή άγρια μπρός στο παράθυρο. Δέν θέλω να περνούν από κεί! Δέν τό άνέχομαι! Φευγάτε!... Ζανέττα, δίδωξε αυτό τό γαϊδαρο!

"Ωχυρωμένος πίσω άπ' τή θεία μου, παρακολούθησα μιá σύντομη μάχη, κατά τή διάρκεια της όποιας, ό γαϊδαρος άντιστάθηκε νικηφόρος σ' όλες τις προσπάθειες που έκανε ή Ζανέττα για να τον άπομακρύνη, ένω ή μίς Μύρστον χτυπούσε τή Ζανέττα με την όμπρέλλα της και τά χαμίνια που είχαν τρέξει, τρασηγμένα από τό θόρυβο, ξεφάνιζαν σαν τρελλά. Τέλος ή θεία μου, άναγνωρίζοντας άνάμεσα στα χαμίνια τό παιδί που ώδηγούσε τό γαϊδαρο και που, παρά την νεαρή του ηλικία, ήταν ένας από τούς χειρότερους έχθρους της, ώρμησε στο πεδίο της μάχης, τον αίχμαλώτισε, τον τράβηξε άπ' τό σακκάκι ως τον κήπο όπου τον έκλεισε, και διέταξε τότε τή Ζανέττα να πάη να φέρη άμέσως τον άστυνόμο και τούς δικαστάς για να τον δικάσουν και να τον έκτελέσουν άμέσως.

"Εν τώ μεταξύ, ή μίς Μύρστον είχε ξεπεζέψει και περίμενε τώρα στο κατώφλι μαζί με τον άδελφό της να λάβη ή θεία μου την ευχαρίστησι να τούς δεχθή. Λίγο ξαναμμένη από τή μάχη, ή θεία μου επέστρεψε μέσα με βήμα άποφασιστικό, περνώντας από μπροστά τους με μεγάλη άξιοπρέπεια, χωρίς να δώση καμμιá προσοχή στην παρουσία τους, ως τή στιγμή που ή Ζανέττα ήρθε να τούς αναγγείλη.

— Μπορώ να φύγω έγώ, θεία μου; ρώτησα τρέμοντας.

— "Όχι, κύριε μου άπάντησε. Άσφαλώς όχι!

Συγχρόνως μ' έσπρωξε στην πιό κοντινή γωνιά κι' έβαλε μιá καρέκλα μπροστά μου σαν πρόχωμα. "Εμεινα σ' αυτή τή γωνία καθ' όλη τή διάρκεια της έπισκέψεως κι' από εκεί είδα τον κ. Μύρστον και την άδελφή του να μπαίνουν μέσα στο δωμάτιο.

— "Ω! άρχισε να λήη ή θεία μου. Δέν ήξερα από την αρχή με ποιους είχα την ευχαρίστησι να φιλονεικώ, μά δέν έπιτρέπω σε κανένα γαϊδαρο να περνάη άπ' αυτό τό κομμάτι της γής. Δέν κάνω καμμιá εξαίρεσι... "Η άπαγόρευσις ίσχύει για όλους...

— "Η άπαγόρευσις σας όμως αυτή είνε πολύ δυσάρεστη

για τους ξένους που δέν την ξέρουν, παρατήρησε ή μίς Μύρστον.

— Βρίσκετε; Έκανε ή θεία μου.

Ο κ. Μύρστον, ό οποίος φαινόταν νά φοβᾶται μιᾶ ἐπανάληψη τῶν ἐχθροπραξιῶν, ἐπενέθη τότε καί εἶπε:

— Μίς Τρότγουντ...

Μά ή θεία μου τοῦ ἔρριξε ἕνα διαπεραστικό θλέμμα καί τόν διέκοψε λέγοντάς του:

— Συγγνώμην, εἶστε ό κ. Μύρστον πού παντρεύτηκε τή χήρα τοῦ μακαρίτου ἀνεψιοῦ μου Κόπερφιλντ;

Ο κ. Μύρστον κούνησε καταφατικά τό κεφάλι του κ' ή θεία μου ἐξακολούθησε:

— Θά μέ συγχωρήσετε ἄν σᾶς πῶ ὅτι, κατά τή γνώμη μου, θά κάνατε καλύτερα ν' ἀφήσετε ἡσυχῆ αὐτή τή φτωχή μικρούλα...

— Εἶμαι κι' ἐγὼ τῆς ἴδιας γνώμης μέ τή μίς Τρότγουντ, παρατήρησε ή μίς Μύρστον ή ὁποία κατέβαλλε μεγάλες προσπάθειες για νά συγκρατηθῆ, γιατί θεωροῦσα τή μακαρίτισσα Κλάρα ἕνα παιδί ὑφ' ὅλας τᾶς ἐπόψεις...

— Ζανέττα! φώναξε ἐκείνη τή στιγμή ή θεία μου. Δόσε τούς χαιρετισμούς μου στόν κ. Ντίκ καί παρακάλεσε τον ἐκ μέρους μου νά κατέβη κάτω.

Μέχρι τῆς στιγμῆς τῆς ἀφίξεως τοῦ κ. Ντίκ, ή θεία μου οὔτε κουνήθηκε, οὔτε μίλησε καθόλου. Ὅταν τέλος ό κ. Ντίκ ἔφτασε ἔκανε τίς συστάσεις.

— Ο κ. Ντίκ, εἶπε, εἶνε ἕνας λαμπρός κι' ἐξαιρετός φίλος, στήν κρίσι τοῦ ὁποίου (καί ή θεία μου ἐτόνισε ἰδιαίτερως αὐτές τίς λέξεις ὡς νάθελε νά προειδοποιήσῃ τόν κ. Ντίκ, πού δάγκωνε τό δάχτυλό του μέ ὕφος ἀφηρημένο), στήν κρίσι τοῦ ὁποίου ἔχω κάθε ἐμπιστοσύνη...

Ο κ. Ντίκ ἔβγαλε τό δάχτυλό του ἀπό τό στόμα του καί στάθηκε στή μέση τῆς κάμαρης μέ ὕφος σοβαρό καί προσεχτικό. Ἡ θεία μου ἔγνεψε τότε στόν κ. Μύρστον, ό ὁποίος ἐξακολούθησε:

— Μίς Τρότγουντ, ὅταν ἔλαβα τήν ἐπιστολή σας, θεώρησα καθήκον μου νάρθῶ νά σᾶς ἀπαντήσω προσωπικῶς, μολοντί αὐτό τό ταξίδι μου ἦταν μάλλον δυσάρεστο. Αὐτό τό παιδί πού ἐγκατέλειψε τούς φίλους του καί τήν ἐργασία του...

— ...καί τοῦ ὁποίου ή περιβολή, πετάχτηκε κ' εἶπε ή μίς Μύρστον ρίχνοντας μιᾶ ματιά στό ἀπερίγραπτο ντύσιμό μου, ἀποτελεῖ ντροπή καί σκάνδαλο.

— Τζαίην Μύρστον, τῆς εἶπε ό ἀδελφός της, κάμετέ μου τή χάρι νά μή μέ διακόπτετε... Αὐτό τό δυστυχισμένο παιδί, μίς Τρότγουντ, διαρκῶς γινόταν ἀφορμή ἀνησυχίας καί θλίψεως στήν προσφιλή μου σύζυγο ὅσο ζοῦσε καί σέ μᾶς κατόπιν. Εἶνε ἐκ φύσεως διεστραμμένο κι' ἀνυπάκουο, ἔχει χαρακτήρα θίαιο καί ἀπειθάρχητο. Ἡ ἀδελφή μου κι' ἐγὼ προσπαθήσαμε κ' οἱ δυο νά τό διορθώσουμε, μά τοῦ κάκου...

— Θά ἦταν ὑπερβολικό νά ἐπιβεβαιώσω τὰ λεγόμενα τοῦ ἀδελφοῦ μου, εἶπεν ή μίς Μύρστον. Ὅσοσο, τολμῶ νά παρατηρήσω ὅτι ἀπ' ὅλα τὰ παιδιᾶ τοῦ κόσμου, αὐτό ἐδῶ μου φαίνεται τό πιό πλούσιο σέ κακά ἔνστικτα.

— Τά παραλέτε! ἔκανε ξερά ή θεία μου.

— Δέν τά παραλέω καθόλου. Μιλᾶω βασιζομένη στά γεγονότα, εἶπε ή μίς Μύρστον.

— Α! ἔκανε μέ κάποιο εἰρωνικό τόνο ή θεία μου καί, ἀπευθυνομένη πρὸς τόν κ. Μύρστον, ἐπρόσθεσε: Λοιπόν, κύριε:

— Εἶχα σχηματίσει μιᾶ προσωπική γνώμη, εἶπεν ό κ. Μύρστον, τοῦ ὁποίου τό πρόσωπο σκοτεινίαζε ὀλοένα ὅσο ή θεία μου τόν ἀναμετροῦσε μέ τό θλέμμα της, για τόν τρόπο πού ἔπρεπε νά χρησιμοποιοῦσῃ σ' αὐτό τό παιδί για νά τό διορθώσω. Τό ἔβαλα λοιπόν σέ μιᾶ τίμια ἐργασία, μά ἐπειδή ή δουλειά δέν τοῦ ἄρεσε, τήν παράτησε, τό ἔσκασε, ἄρχισε νά πλανιέται στούς δρόμους ὡς κοινός ἀλήτης κι' ἔφτασε ἐδῶ, μίς Τρότγουντ, ντυμένος μέ κουρέλια για νά ἐπικαλεσθῆ τήν προστασία σας...

— Ἄς μιλήσουμε ἐν πρώτοις για τήν «τίμια» ἐργασία πού λέτε, εἶπεν ή θεία μου. Ἄν αὐτό τό παιδί ἦταν παιδί σας πραγματικό, θά τό βάζατε ποτέ στήν

ἐργασία αὐτή καί θά τοῦ συμπεριφερόσατε ἔτσι;

— Ἄν ἦταν παιδί τοῦ ἀδελφοῦ μου, θά εἶχε χαρακτήρα ἐντελῶς διαφορετικό! πετάχτηκε κ' εἶπε ή μίς Μύρστον.

— Κι' ἄν ή φτωχούλα ἐκείνη μικρούλα, ή μητέρα του εἶχε ζήσει, θά τό ἔβαζε ποτέ σέ μιᾶ τέτοια «τίμια» ἐργασία;

— Πιστεύω, ἀπάντησε ό κ. Μύρστον, χαμηλώνοντας τό κεφάλι του, ὅτι ή Κλάρα δέν θά ἐναντιωνόταν στήν ἀπόφασί μου αὐτή.

— Χμ! εἶπε ή θεία μου. Ἡ δυστυχισμένη!

Ο κ. Ντίκ, πού σ' ὄλο αὐτό τό διάστημα δέν εἶχε πάψει νά κουδουνίζει τὰ νομίσματά του στήν τσέπη του, τὰ κουδούνισε τώρα τόσο δυνατά ὥστε ή θεία μου ἀναγκάστηκε νά τοῦ ρίξῃ μιᾶ ματιά για νά τόν σταματήσῃ. Ἐπειτα εἶπε στόν κ. Μύρστον;

— Καί τώρα τί ἔχετε νά μου πῆτε;

— Ἀπλούστατα, τὰ ἐξῆς, μίς Τρότγουντ: Ἦρθα ἐδῶ για νά πάρω τό Δαυῖδ χωρίς ὄρους καί νά τόν κάνω ὅτι θεωρῶ ἐγὼ φρόνιμο. Δέν ἦρθα ἐδῶ για νά δώσω ὑποσχέσεις καί ν' ἀναλάβω ὑποχρεώσεις ἀπέναντι ὁποιοῦδήποτε. Πιθανόν σεῖς νά σκοπεύετε νά τόν ἐνθαρρύνετε στήν ἀνταρσία του καί ν' ἀκούσετε τὰ παράπονά του. Μὲ κάνει νά τό πιστέψω αὐτό ή στάσις σας πού δέν μου φαίνεται καθόλου φιλική. Μά πρέπει νά σᾶς προειδοποιήσω ὅτι ἄν τόν κρατήσετε σήμερα, πρέπει νά τόν κρατήσετε για πάντα!... Δέν ἀστειεύομαι καί δέν θέλω ν' ἀστειεύονται μαζί μου. Εἶμαι ἐδῶ, ἔτοιμος νά τόν πάρω, για πρώτη καί για τελευταία φορά. Εἶνε κι' αὐτός ἔτοιμος νά μ' ἀκολουθήσῃ; Ἄν μου ἀπαντήσετε πῶς δέν εἶνε—δέν μέ ἐνδιαφέρει για ποῖό λόγο—τό σπίτι μου γι' αὐτόν θά εἶνε κλειστό για πάντα, καί θά τοῦ μείνῃ ἀνοιχτό τό δικό σας...

Ἡ θεία μου, καθισμένη ὀλόγισια, μέ τὰ χέρια σταυρωμένα στό στήθος της ἄκουσε αὐτό τό λόγο μέ μιᾶ συγκρατημένη ὀργή, κυττάζοντας τό συνομιλητή της μέ ὕφος αὐστηρό. Ὅταν ἐκεῖνος τελείωσε γύρισε τὰ βλέμματά της πρὸς τήν μίς Μύρστον χωρίς ν' ἀλλάξῃ καθόλου τή στάσις της καί τή ρώτησε:

— Καί σεῖς, δεσποινίς, ἔχετε τίποτε νά προσθέσετε;

— Μίς Τρότγουντ, ὅτι ἤθελα νά νῶ τὰ εἶπε καί τὰ ἐξήγησε τόσο καλά ό ἀδελφός μου, ὥστε δέν ἔχω νά προσθέσω τίποτε ἐκτός ἀπό τίς εὐχαριστίες μου για τή λαμπρή ὑποδοχή πού μᾶς κάνατε ἐδῶ, εἶπε ή μίς Μύρστον, μέ μιᾶ εἰρωνεία ή ὁποία δέν ἔκανε καμμιά ἐντύπωση στή θεία μου.

— Καί τί λέει τό παιδί; ρώτησε ή θεία μου. Δαυῖδ, εἶσ' ἔτοιμος νά φύγῃ;

Ἀπάντησα ἀρνητικά καί τήν ἰκέτευσα νά μήν ἀφήσῃ νά μέ πάρουν. Τῆς εἶπα ὅτι ποτέ ό κ. Μύρστον καί ή ἀδελφή του δέν ἔδειξαν για μένα τήν παραμικρή στοργή κι' ὅτι βασάνιζαν ἐξ αἰτίας μου τή φτωχή μου μαμά, ή ὁποία μέ ἀγαποῦσε τρυφερά. Τῆς εἶπα πόσο ἤμουν δυστυχισμένος καί παρακάλεσα, ἰκέτευσα τή θεία μου — μέ ποιά λόγια δέν θυμοῦμαι πειᾶ, μά θυμᾶμαι ἀκόμα μέ πόση συγκίνησι — νά μου παραχωρήσῃ τήν ἀγάπη της καί τήν προστασία της.

— Κύριε Ντίκ, εἶπεν ή θεία μου, τί νά τό κάνω αὐτό τό παιδί;

Ο κ. Ντίκ σκέφτηκε, δίστασε, γέλασε καί ἀπάντησε:

— Νά τό πᾶτε ἀμέσως στό ράφτη νά τοῦ πάρῃ μέτρα για ἕνα ὠραῖο κοστοῦμι!

— Κύριε Ντίκ, φώναξε ή θεία μου θριαμβευτικά, δόστε μου τό χέρι σας! Ἡ συμβουλές σας εἶνε ἀνεκτίμητες.

Καί ἀφοῦ τοῦ ἔσφιξε τό χέρι μέ μεγάλη ἐγκαρδιότητα, μέ πῆρε κοντά της καί εἶπε στόν κ. Μύρστον:

— Μπορεῖτε νά φύγετε ὅποτε θέλετε. Ἀναλαμβάνω τόν κίνδυνο νά κρατήσω αὐτό τό παιδί. Ἄν εἶνε ὅπως τὸ παρουσιάζετε σεῖς, μπορῶ νά τοῦ κάνω κι' ἐγὼ ὅσα τοῦ κάνατε σεῖς. Μά δέν πιστεύω οὔτε λέξι ἀπ' ὅσα εἶπατε...

— Μίς Τρότγουντ, ἄν εἴσατε ἄνδρας... πῆγε νά πῆ μέ θυμό ό κ. Μύρστον.

— Πφ! ἔκανε ή θεία μου. Ἄφήστε τίς σαχλαμάρες!...

— Τί εὐγένεια! εἶπεν ή μίς Μύρστον. Εἶνε νά τὰ χάνῃ κανεῖς μά τήν ἀλήθεια!...

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΟ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Ἐπειδή πολλοί ἀναγνώσται μας μᾶς παρεπένθησαν διότι ἦσαν ἀναγκασμένοι νά καταστρέφουν τὰ τεύχη τοῦ περιοδικοῦ ἀποκόπτοντες ἐβδομαδιαίως τό δελτίον τῶν βιβλίων, τὰ ὁποία διανέμει τὸ «Μπουκέτο», κατηργήσαμε τὰ δελτία αὐτά.

Τὰς ἐκδόσεις μας θά προμηθεύσῃ πλέον ἐλεύθερα, χωρίς δελτία, διά τῆς καταβολῆς μόνον τοῦ ἀντιτίμου των.

Διά τὰ ἔργα τὰ ὁποία θά ἐκδίδωμεν μηνιαίως θά εἰδοποιούμεν τούς ἀναγνώστας μας διά τοῦ περιοδικοῦ.